

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายสุเมธ รอยกุลเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๖๘

วันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ศาลแพ่งกรุงเทพใต้

ผู้ร้อง

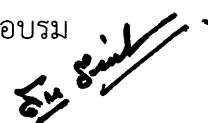
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

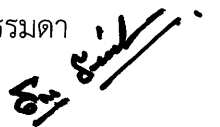
ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม

หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก”

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเหตุผลในการประกาศใช้เนื่องจากในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการตลอดจนเทคนิคการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งยังขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ นอกจากนี้ เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นกระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายต้องใช้เวลาและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้บริโภคที่จะต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งไม่อยู่ในความรู้เห็นของตนเอง อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูง ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจนบางครั้งนำไปสู่การใช้วิธีการที่รุนแรงและก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม อันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยาด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ขณะเดียวกันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น โดยที่การดำเนินกิจการของผู้ประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการผลิตและการขายสินค้าหรือการให้บริการมีผลต่อผู้บริโภคในวงกว้าง หากผู้ประกอบการธุรกิจกระทำการอันมีลักษณะเป็นการเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคนอกส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคจำนวนมาก อาจนำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม จึงจำเป็นต้องนำหลักการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษมาใช้เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภคโดยรวม โดยในคดีผู้บริโภคศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายได้ ๒ ประเภท คือ ค่าเสียหายที่แท้จริงหรือค่าเสียหายเชิงทดแทน เป็นจำนวนค่าเสียหายที่กำหนดทดแทนความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับอย่างแท้จริงเพื่อเยียวยาให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่ฐานะเดิม ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอาจเป็นค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายไปแล้วหรือค่ารักษาพยาบาลในอนาคต การเสียหายได้จากการประกอบกิจการ โดยศาลจะไม่กำหนดให้เกินไปกว่าความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับอย่างแท้จริงจากการผิดสัญญาหรือละเมิดตามลักษณะความร้ายแรงมาเป็นฐานในการคำนวณค่าเสียหาย ส่วนค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ เป็นหลักการที่ให้อำนาจศาลกำหนดค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงินมากกว่าค่าเสียหายที่แท้จริงเพื่อเป็นการลงโทษจำเลยเนื่องจากจำเลยได้กระทำโดยจงใจหรือไม่ระมัดระวัง การที่ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำโดยมิชอบ มีพฤติกรรมร้ายแรงเกินปกติธรรมดา

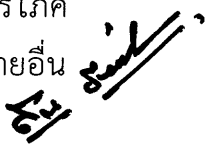
ไม่ว่าจะกระทำไปโดยจงใจ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือพฤติการณ์ของผู้กระทำเป็นเครื่องชี้วัดว่า การกระทำที่ก่อขึ้นนั้นเป็นความผิดโดยมิได้เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง เป็นการป้องกัน ยับยั้ง การกระทำของผู้ประกอบธุรกิจในขณะที่ทำนองเดียวกันมิให้กระทำต่อไป เพื่อให้ผู้กระทำเช็ดหลาบ ไม่กลับมากระทำพฤติกรรมเช่นเดิมอีกและป้องปรามมิให้มีการกระทำในลักษณะเช่นเดียวกันอีก ในอนาคต อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่สาธารณะ การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ เป็นข้อยกเว้นของการกำหนดค่าเสียหายตามความเสียหายที่แท้จริงหรือค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหาย ได้รับซึ่งเป็นหลักการกำหนดค่าเสียหายโดยทั่วไปในทางแพ่ง โดยมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๒ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคนในศาลชั้นต้น ส่วนที่ ๓ คำพิพากษาและคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่ผู้ประกอบธุรกิจกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภค โดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพา ต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะ ผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจ ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้บริโภค ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้น จากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ สถานะทางการเงินของ ผู้ประกอบธุรกิจ การที่ผู้ประกอบธุรกิจได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้บริโภค มีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การกำหนดค่าเสียหาย เพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนด ค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด”

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ ในส่วนของการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบกว่า ค่าเสียหายที่แท้จริง ไม่เป็นไปตามหลักการกำหนดค่าสินไหมทดแทนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาผู้เสียหาย ให้กลับคืนสู่ฐานะเดิม เป็นการลงโทษผู้ประกอบธุรกิจซ้ำในความผิดเดียวกัน อันส่งผลให้ผู้ประกอบ ธุรกิจต้องรับโทษหนักขึ้น เปิดช่องให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจกำหนดค่าเสียหายย้อนหลังในข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นก่อนกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ เป็นค่าเสียหายที่มีเจตนารมณ์ทางอาญาแฝงอยู่เช่นเดียวกับโทษ ทางอาญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำผิดให้เช็ดหลาบ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ชัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด และเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุ ความแตกต่างในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างบุคคลทั่วไปกับผู้ประกอบธุรกิจ เพิ่มภาระและจำกัดสิทธิ

๒๒/๑๑/๒๕๖๑

ในทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควรแก่เหตุ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรอง และคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคไว้ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง” และมาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพ ในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค” สำหรับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่กำหนดกระบวนการ และขั้นตอนการดำเนินคดีผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียกร้องค่าเสียหาย ให้แก่ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจ และส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น เพื่อรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยรวม ด้วยการตระหนักถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อผู้บริโภคนอกเหนือจากผลกำไรที่ตนจะได้รับ เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่มีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต สินค้าและบริการเป็นอย่างมากและเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจในด้านความรู้ เกี่ยวกับสินค้าและบริการและสถานะทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องกำหนดระบบวิธีพิจารณาคดี ที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการแก้ไขเยียวยา ด้วยความรวดเร็ว ประหยัด มีประสิทธิภาพ และป้องปรามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำโดยเจตนา เอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม หรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบ ในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ บัญญัติให้ศาล มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประกอบธุรกิจมีการกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคอย่างไม่เป็นธรรม หรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหาย ที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจ อันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ถือเป็นมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษทางแพ่งโดยการกำหนด ค่าเสียหายเป็นตัวเงินให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบจากการฝ่าฝืนหลักความสุจริตและหลักความเป็นธรรม ในการประกอบธุรกิจ โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสมภายใต้ระบบธุรกิจที่เป็นธรรม เพื่อให้ ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินธุรกิจด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ระมัดระวังมิให้มีการเอาเปรียบผู้บริโภค หรือกระทบสิทธิของผู้บริโภค และไม่ให้การกระทำดังกล่าวเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น

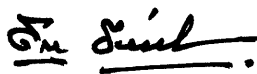

ให้กระทำการในลักษณะเดียวกัน โดยศาลมีดุลพินิจในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษแก่ผู้ประกอบการธุรกิจได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดไว้เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจไม่ให้ถูกจำกัดเกินสมควรแก่เหตุ โดยพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ ได้แก่ การพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีให้ได้ความว่าผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่แท้จริงให้แก่ผู้บริโภครายนั้นมีพฤติกรรมการเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม จงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน นอกจากนี้ การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษยังต้องพิจารณาถึงขอบเขตของจำนวนค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามที่ศาลเห็นสมควรตามความจำเป็นและความเหมาะสมของเหตุและผลของการกระทำหรือการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจตามข้อเท็จจริงแห่งคดีเป็นรายคดีไป โดยศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเกินกว่าอัตราที่กำหนดไม่ได้ คือ ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด และแม้ผู้บริโภคจะมีคำขอให้ศาลพิจารณากำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ แต่ศาลอาจไม่กำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามที่ร้องขอก็ได้ เมื่อคำนึงถึงดุลยภาพระหว่างผลกำไรที่ผู้ประกอบการธุรกิจจะได้รับกับความเสียหายที่ผู้บริโภคต้องเผชิญอันเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน เพื่อมิให้ผู้ประกอบธุรกิจได้รับผลกระทบเกินสมควรและเป็นการอำนวยการอันเป็นธรรมแก่คู่ความทั้งฝ่ายผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงจึงเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการกำหนดมาตรการลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจที่กระทำโดยมิชอบ ทั้งยังป้องกันและยับยั้งการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจในลักษณะทำนองเดียวกันมิให้กระทำต่อไป เพื่อให้ผู้กระทำผิดหลายไม่กลับมากระทำผิดการณ์เช่นเดิมอีก และป้องปรามมิให้มีการกระทำในลักษณะเช่นเดียวกันอีกในอนาคต อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่สาธารณะ และมีผลใช้บังคับเฉพาะกับผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคอย่างไม่เป็นธรรม หรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจซึ่งเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน มิได้มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่สุจริต เมื่อชั่งน้ำหนักกระหว่างประโยชน์สาธารณะ คือ สิทธิของผู้บริโภคผู้ได้รับความเสียหายกับประโยชน์ของเอกชน คือ ผู้ประกอบ

๕๓

ธุรกิจที่ต้องจ่ายค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากการประกอบธุรกิจที่ไม่เป็นไปด้วยความสุจริต อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างมาตรฐานของผู้ประกอบธุรกิจที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและประโยชน์ส่วนรวมในการผลิตสินค้าหรือบริการ ที่มีคุณภาพมากกว่าการคำนึงถึงผลกำไรที่ตนจะได้รับ บทบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจที่มี ฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างจากบุคคลทั่วไป เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อปฏิบัติต่อบุคคลที่มีสถานะ แตกต่างกันให้แตกต่างกันเพื่อความเป็นธรรมในสังคมตามเหตุผลความจำเป็นแก่กรณี จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ดังนั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหาย เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร” ไม่เป็นการจำกัด สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นไปตามหลักความได้ สดส่วน ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องฐานะ ทางเศรษฐกิจ และไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อร์ฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหาย เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร” ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อร์ฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ